

قیان سلیمان حاجی.. ئەو پەرلەمانتارە بەهیدینییە تەرازووی ئەقڵی پێ بوو.. ! موحسین جوامیر

22 - 24 ی مانگی ماییدا لە هەولێری پایتەختدا بەسترا، بەندەیش بانگهێشت کرابوو. دیار دەی سەرنجراکیشم دیت، هاوکات مامۆستای بە توانا و ژیرم چاو پیکهوتن.. پێم وایە ئەگەر بایەخ بە تیز و بۆچوونەکانیان بدری و بریارەکان بە هەنگاوی پراکتیک ببەسترینەوه، وەرچەر خانیکێ مەزنی پەرەدرە لە سەرانی سەری کوردستاندا روو دەدا و نەوهکان بەرهو ئاسۆیهکی گەشی پڕهیاوا، شەقاو هەلدههینن.

لە کۆنفرانسی ناوبراودا مەسەلەی شیوهزار و خویندن بە دیالیکتی دەقەرەکان کەم دەرووژا، ناوناوه لێی دەکوڵرایهوه.. تاک تاکه، مامۆستای وا هەبوو کێرقي

دیموکراتییەتی ئەوهنده بەرز دەبووهوه، کوردستانی دهکرده شامی شەریفی لەهجان، واتە ناوی زمانی ستانداردی کوردی نەبێ؛ ناوی لەهجه و شیوهزاری هەموو عەشرەت و قەبیلاتی کوردستانی تێدا دەبووهوه.. هیندیك پشتیان بە زانیاری فرەهەلەش دەبەستا، وهک ئەوهی لە سويسرا بە پینج شیوه دەخویندری؛ بێ ئەوهی بزانی ئەوانەیی ئەوئ شیوه نین، زمانن، واتە قەومن (فەرەنسی، ئەلمانی، ئیتالی و پینتۆرومانی). هەلەت زۆریە مامۆستایان لەو بروایەدا بوون کە خویندن بە لەهجهگەلان، نەمانی کورد وهک نەتەوه رادهگەیهنیت.. هەر لەبەر ئەم مەترسییهیش؛ پێشنیارهکە پشتگوئ خرا و نەکرا بە بریار.

یهک لەو هیژایانەیی بە تەرازووی ئەقڵ مەسەلەکانی دەپێوا و بیپهروا داکوکی لێیان دەکرد و بە میزاج وکەلکەلەیی ناواقیعیانە هەلنەدەچوو و چاره نووسی زمانی کوردیی دەخویندهوه، پەرلەمانتار خاتوو قیان سلیمان حاجی بوو، خەلکی بەهیدینان بوو، بۆ وەرگرتنی دکتۆرایش خۆی ئاماده دەکات.. نیوبراو، کاتیک لەگەڵ چەند خزمین بەهیدینیدا لەبارەیی زمانی یهگرتووی کوردییەوه لە گفتوگۆدا بووین، وهژووری کەوت، کە نۆری پەیفینی وی هات، وتی: بە هیچ کلۆجیک رەوا نییه هیژش ببریته سەر زمانی ستانداردی کە هەمانه، یا بانگهواز بکری بۆ ئەوهی بە لەهجهی دیکه بخویندری، بە بیانووی ئەوه مندالی بەهیدینی یا شوینی دیکه لەو شیوهزاره ناگەن، ئەوه تەشتەکی خەتەرە، ئەگەر وا بکریت؛ ئەوا کورد دەبنە چەندین قەوم.. لە بەردهوامیی قەسەکانیدا، وتی: ئەری، ئەز ژێ دزانم بۆ زارۆکی بەهیدینی پیچەکی زەحمەته، لیبەلئ وەرن بلا ئالییهتیک دابنێین داکو چاره سەریهک بدۆزینەوه و ئەو ژێ گەلەکن، وهک دەولەمه نەکردنا زمان بە شیوهزارەکانی دیکهوه، بێ ئەوهی گەلەکەمان پارچه پارچه بکەین!

لە دیدارەکاندا کە گویم لە قیان خانە بەهیدینی نەوهی حەپسەخانە نەقیب و عادلە خان و دایزە ئامینەیی هەولێری* دەگرت، قەسە و فەرمووده و بەیاننامە و ئەرزووالی هیندی لە (پیاوان) م دەهاتەوه یاد کە لیکدا لیکدا بۆ پەرلەمانیان ناردوو و دەنیرن، تیاياندا شین دەگێرن و سنگ دەکوئن، داوای ئەوه دەکەن کە بە رەسمی دان بە زمانە کوردییەکەیی ئەواندا بهینن، چونکە مندالان لە کوردی ناگەن. ! نەک هەر ئەوه نەده، بگره دەبیت لە دەستووری کوردستانیشدا ئەم مافە تۆمار بکریت، تا دنیا شایەتی ئەوه بدات کە کورد - ئەسلەن - نەتەوه و ئۆمەت نین. ! لەکاتیکدا لە

www.kurdistan.net.org

9-6-2007 17:35 به‌کاتی ناوه‌ندی ئه‌وروپا

هیچ ولاتیکی دنیا دا نه‌بووه گه‌لیک - به‌گشت له‌هه‌جه لێک دوور و نزیکه‌کانیا نه‌وه - خۆیان به‌یه‌ک قه‌وم زانیییت و پاشان هاتین داوی ناوه‌نیانی شیوه‌زاره‌که‌یان کردییت له‌ده‌ستووری ولاتدا، هه‌تا له‌سۆمالی هه‌زاران قه‌وم و قیله‌شدا. !

کاتی له‌نیو پهرله‌مانی کوردا - که هیندیك خه‌ریکن هه‌موو شتیکی پێ ئیمزا بکه‌ن و گه‌ره‌کیانه بیکه‌ن به‌پهرله‌مانی گه‌لانی کورد - له‌مه‌ر مه‌سه‌له‌ی زمانی ستانداردی کوردی و مه‌ترسیی بانگه‌واز بۆ به‌کاره‌نیانی له‌هه‌جان، گویم له‌خانمان: قیانی سلیمان حاجیی به‌هدینی، نازناز مه‌لا محه‌مه‌دی هه‌ولیری، سۆزان خاله‌ شه‌هابی سلیمانی و قیانی ئه‌حمه‌د خدر دزه‌یی، گرت و پێشتریش هه‌لوستی د. شوکرییه‌ ره‌سوولی خانه‌قینی و سه‌برییه‌ غه‌فاری هه‌ورامی - م خویندبووه‌وه، به‌ده‌ست خۆم نه‌بوو خۆزگی ئه‌وه‌م ده‌خواست زیتر له‌نیوه‌ی پهرله‌مان: ژن بوویه‌ن.. !

* دایزه ئامینه‌ی هه‌ولیری: ژنه‌کوردیکی قه‌لاتیی هه‌ولیری بوو، له‌شه‌سته‌کاندا ده‌چوو موسلی و نایلونی ده‌هینا تا پێشمه‌رگه‌ بۆ نارنجوکی به‌کار بێنن. نایلونه‌کانی له‌ژیر خۆی داده‌نا، ئه‌و وه‌خته‌یش؛ سه‌یته‌ره‌ ژنانیان نه‌ده‌پشکنی.

2007/06/09

mohsinjwamir@hotmail.com